Samarbeidsavtale om kommunalt oppgavefellesskap for klima- og miljøberedskap i Telemark

1. Generelt

1.1 Hva avtalen gjelder

Kommunene i Telemark har alle et ansvar for å ha beredskap mot akutt forurensing og reservestyrker ved skogbrann. I tillegg vil det være hensiktsmessig å bruke disse ressursene også ved andre beredskapshendelser.

Denne avtalen gjelder etablering av kommunalt oppgavefellesskap for organisering av nødvendig beredskap mot mindre tilfeller av akutt forurensning, felles reservestyrker mot skogbrann, støttestyrker ved flom og andre klima og miljøhendelser.

1.2 Sentrale hjemler

- Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) 22. juni 2018 nr. 83 kapittel 19
- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) 13. mars 1981 nr. 6 kapittel 6, jf. forskrift om kommunal beredskap mot akutt forurensning 1. april 2022 nr. 10 § 7, jf. § 3
- Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven) 25. juni 2010 nr. 45 kapittel V
- Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) § 15, jf. brann- og redningsvesen forskriften § 16

1.3 Oppgavefellesskapets navn

Dette oppgavefellesskapet er gitt navnet «Kommunalt oppgavefellesskap for klima og miljøberedskap i Telemark», heretter kalt «Klima- og miljøberedskapen i Telemark».

1.4 Deltakerkommuner og geografisk virkeområde og eierandel

Klima og miljøberedskapen i Telemark består av kommunene Kragerø, Bamble, Porsgrunn, Siljan, Skien, Nome, Midt Telemark, Notodden, Tinn, Vinje, Tokke, Kviteseid, Nissedal, Seljord, Fyresdal, Hjartdal, og Drangedal. Virkeområdet innbefatter land, vassdrag og sjøområder innenfor kommunegrensene.

Eierandel justeres hvert 4 år basert på folketall i kommunen. Første gang 2028.

06913: Befolkning og endringer, etter region, statistikkvariabel og år

Eierandel i oppgavefellesskapet fra 1.1.2024

	Befolkning 1. januar 2023	Eierandel i %
4001 Porsgrunn	37056	21,1
4003 Skien	55924	31,9
4005 Notodden	13025	7,4
4010 Siljan	2375	1,4
4012 Bamble	14172	8,1
4014 Kragerø	10413	5,9
4016 Drangedal	4091	2,3
4018 Nome	6559	3,7
4020 Midt-Telemark	10735	6,1
4026 Tinn	5546	3,2
4024 Hjartdal	1588	0,9
4022 Seljord	2939	1,7
4028 Kviteseid	2427	1,4
4030 Nissedal	1442	0,8
4032 Fyresdal	1224	0,7
4034 Tokke	2198	1,3
4036 Vinje	3832	2,2
	175546	100,0

1.5 Formål

Formålet med oppgavefellesskapets samarbeid er å ivareta deltakerkommunenes plikt til å ha en felles beredskap mot mindre tilfeller av akutt forurensning, egnede reservestyrker ved skogbrann og andre beredskapshendelser som kan inntreffe eller medføre skadevirkninger innen deltakerkommunen, og som ikke dekkes av privat beredskap. Et samarbeid er gunstig for å sikre tilgang på nødvendig utstyr, tilstrekkelige ressurser og samt opprettholde god faglig kvalitet. Et slikt samarbeid vil også styrke Telemark som en region.

Oppgavefellesskapet skal bidra til å sikre at hver av deltakerkommunene er i stand til å ivareta sin aksjonsplikt og bistandsplikt etter forurensningsloven § 46 og 47 og brann- og eksplosjonsvernloven § 15, jf. brann- og redningsvesen forskriften § 16.

1.6 Forventninger til hver enkelt deltakerkommune

Deltakerkommunen skal sørge for nødvendig beredskap mot mindre tilfeller av akutt forurensning og andre beredskapshendelser som kan inntreffe eller medføre skadevirkninger innen kommunen, og sikre at en førsteinnsats kan igangsettes raskt.

Forurensningsloven innebærer mulige enkeltvedtak, noe som KO ikke kan få myndighet til, jf. kommuneloven § 19-1 andre ledd. Slik myndighet må derfor ligge i den enkelte kommune.

Partenes innsats i samarbeidet:

- Deltakerkommunen skal kartlegge aktuelle kilder til mindre tilfeller av akutt forurensning, og ha en detaljert, prioritert og kartfestet oversikt over miljøverdier og sårbare naturområder i kommunen i overensstemmelse med forskrift om kommunal beredskap mot akutt forurensning. Miljørisikoanalyse og beredskapsanalyse skal oppdateres i samsvar med gjeldende regelverk.
- Stille med mannskap og ressurser ved hendelser i egen kommune
- Deltagerkommunene må velge sitt medlem til å delta i representantskapet som oppgavefellskapets øverste organ.
- Alle aktuelle enkeltvedtak uansett hjemmel må fattes i den aktuelle kommunen.

Avtalen skal sikre at oppgavefelleskapets nevnte formål blir utført for å oppnå felles mål med utelukkende offentlig interesse. I henhold til notat vedr anskaffelsesloven §3.3

2. Organisering og ansvar

2.1 Myndighet

Klima- og miljøberedskapen i Telemark er ikke et eget rettssubjekt. Porsgrunn kommune er kontorkommune, og Klima- og miljøberedskapen er en del av Porsgrunn kommune som rettssubjekt.

Klima- og miljøberedskapen i Telemark har myndighet til å treffe beslutninger og enkeltvedtak om interne forhold og forvaltning av tilskuddsordninger i oppgavefellesskapet.

Klima- og miljøberedskapen i Telemark sine faste organer er Representantskapet og Beredskapsstyret.

Grenland brann og redning IKS skal drifte Klima- og miljøberedskapen i Telemark i henhold til tjenesteytingsavtale med Porsgrunn kommune.

2.2 Representantskapet

Representantskapet er oppgavefellesskapets øverste organ, og består av ett medlem fra hver deltakerkommune. Hver kommune velger selv sitt medlem og minst to varamedlemmer, for fire år om gangen i samsvar med den normale valgperioden. Representantskapet velger selv sin leder og nestleder.

Representantskapet er et folkevalgt organ, jf. koml § 1-5 og saksbehandlingsreglene i kap 11 gjelder derfor.
Det skal føres protokoll fra representantskapsmøtene, jf. koml § 11-4.
Protokollen skal underskrives av møteleder og to representanter som har deltatt på møtet.

Representantskapsmøte skal avholdes innen utgangen av juni hvert år. Det skal ellers innkalles til representantskapsmøte når ett av medlemmene krever det, eller etter ønske fra Beredskapsstyret.
Innkalling til representantskapsmøte skal skje med minst 6 ukers varsel.
og saksdokumenter sendes alle medlemmer senest 4 uker før møte, med unntak om hastesaker.

Saker som ønskes behandlet av representantskapsmøtet, må meldes skriftlig til leder av beredskapsstyret minst seks uker før møtet avholdes.

Representantskapsmøtet har blant annet følgende oppgaver:

- godkjenne av innkalling og dagsorden
- behandle årsrapport og årsregnskap
- behandle innkomne forslag
- behandle planer for kommende år
- vedta budsjett for neste år, inkludert driftstilskudd fra deltagerkommunene.
- fastsette godtgjøring til Porsgrunn kommune og Grenland brann og redning IKS, som leverer tjenester til oppgavefellesskapet.

Representantskapsmøtet er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er til stede. Ved stemmelikhet er leder for representantskapets dobbeltstemme avgjørende. Voteringer avgjøres med simpelt flertall. For endringer som omfatter avtalen, se kap. 4.

2.3 Beredskapsstyret

Beredskapsstyret er satt sammen av fem representanter:

Medlem:	Brannsjefen i Grenland brann og redning IKS eller den hun/han bemyndiger
Medlem:	Brannsjefen i Vest Telemark Brann og redning, eller den hun/han bemyndiger
Medlem:	Brannsjefen i Notodden Brannvesen eller den hun/han bemyndiger
Medlem:	Brannsjefen i Tinn brannvesen eller den hun/han bemyndiger
Medlem:	Brannsjefen i Nome og Midt - Telemark brann og redning eller den hun/han bemyndiger

Leder av beredskapsstyret har møteplikt og talerett i representantskapsmøter, mens medlemmer av Beredskapsstyret har møte- og talerett.

Til møter i beredskapsstyret, til øvelser og til aksjoner kan det inviteres representanter fra blant annet statsforvalterens miljøvernavdeling, Kystverket, politiet, Sivilforsvaret, skogeierforbund/skogeier, regulanter, kraftselskap, havnene i Telemark, oljeselskap og annen industri.

Beredskapsstyret har forvaltningsansvaret for oppgavefelleskapet og ansvar for å planlegge og sørge for gjennomføring av beredskapstiltakene i Klima- og miljøberedskapen i Telemark. Beredskapsstyret rapporterer til representantskapet og referat fra styremøter blir tilgjengeliggjort på Klima og miljøberedskapen sin nettside

Beredskapsstyret har blant annet følgende oppgaver:

- sammenstille deltakerkommunenes analyser og beredskapsplaner, jf. sivilbeskyttelsesloven §§ 14 og 15, forskrift om kommunal beredskap mot akutt forurensning §§ 7 og 8 og andre krav etter brann- og eksplosjonsvernlovens til en beredskapsplan mot klima og miljøhendelser.
- påse at det anskaffes riktig materiell og sørge for vedlikehold. Materiellet skal lagres på egnede steder. Ved utplassering av materiell skal det så langt som mulig tas

hensyn til det totale beredskapsbehovet i Telemark.
- utarbeide årsrapport, fremlegge årsregnskap og forslag til budsjett til behandling på representantskapsmøte.
- Sikre at organiseringen av oppgavefelleskapet driftes på en kostnadseffektiv måte.
- Påse at det utarbeides en årlig plan for kompetanseutvikling og beredskapsøvelser. Øvelsene skal gi aktuelt personell nødvendig trening til å fylle sin oppgave.

2.4 Operativt og administrativt ansvar for Klima- og miljøberedskapen i Telemark

Klima- og Miljøberedskapen i Telemark er en del av Porsgrunn kommune. Porsgrunn kommune skal som kontorkommune for oppgavefelleskapet ivareta administrative oppgaver som skal kompenseres av deltakerne i Klima- og Miljøberedskapen i Telemark etter selvkostprinsippet. Porsgrunn kommune blir avtalepart med Grenland brann og redning IKS for tjenester som skal levere til oppgavefellesskapet.

Den operative utførelsen og daglig drift av oppgavefellesskapet utføres av Grenland brann og redning IKS gjennom avtalt instruks fra Beredskapsstyret og i samsvar med tjenesteytingsavtale med Porsgrunn kommune.
Ved kommunale aksjoner kan Klima og miljøberedskapen ha det operative og utførende ansvaret, være rådgiver overfor aksjonskommunen og bidra til at aksjonskommunene får nødvendig støtte for å håndtere aksjonen, både med kompetanse og materiell. Rådgivere i GBR for klima og miljøberedskapen skal sørge for at sekretariatsfunksjoner blir ivaretatt, herunder:

- være kontaktpunkt deltakerkommunene, kystverket og andre samarbeidsaktører
- utføre sekretariatsoppgaver for oppgavefellesskapet
- administrere møtevirksomhet, fagsamlinger, øvelser og andre aktiviteter

Med utgangspunkt i Enhetlig lederstøtte (ELS) skal Kommunalt oppgavefellskap for klima og miljøberedskap i Telemark sørge for at Telemark har en regional lederstøttestab med tilstrekkelig personell med relevant kompetanse og praktisk erfaring. Klima og miljøberedskapen i Telemark sørger for planlegging og gjennomføring av faglig oppdatering og fellesøvelser av ELS-stab.

3. Økonomi

3.1 Tilskudd fra deltakerkommunene

Driften av Klima- og miljøberedskapen i Telemark finansieres av deltakerkommunene etter følgende prinsipp:

- Deltakerkommunene betaler dekningsbidrag etter en fordelingsnøkkel basert på 1/3 innbygger, 1/3 landareal og 1/3 produktiv skog, samt en prosentvis andel risiko for akutt forurensning. Fordelingsnøkkel er vedlagt samarbeidsavtalen og synliggjøres i oppgavefellesskapets budsjett.

Innskuddet skal samsvare vedtatt budsjett og skal gå til dekning av drifts- og investeringskostnader.

Utgifter til aksjoner skal etter forurensningsloven dekkes av forurenser. Klima og

miljøberedskapen har ikke myndighet til å overta det juridiske ansvaret for forurensing på vegne av deltakerkommune. Der det ikke er mulig å inndrive midler, har skadestedskommunen ansvar for full dekning av utgiftene.
Ved andre hendelser enn akutt forurensing er det kommunen som har hendelsen som er ansvarlig for å dekke kostnader.

Det skal årlig utarbeides budsjett, årsregnskap og årsberetning. Disse behandles av representantskapet. Årsberetningen er sammen med årsregnskapet oppgavefellesskapets rapportering til deltakerkommunene, og skal inneholde informasjon om relevante forhold knyttet til aksjoner, øvelser, ressurser, utstyr, personell og økonomi.

3.2 Kostnader til kompetanseutvikling

Kostnader til generell kompetanseutvikling av personell i egen kommune dekkes av den enkelte deltakerkommune. Klima og miljøberedskapen tilbyr instruktør, utstyr og materiell til kompetanseutvikling for alle deltagerkommunene.

3.3 Lånopptak

Klima- og miljøberedskapen i Telemark kan ikke ta opp lån, eller på annen måte pådra deltakerkommunene forpliktelser utover det som følger av vedtatte budsjettrammer.

3.4 Myndighet til å disponere budsjettet

Rådgivere i GBR for Klima og miljøberedskapen med operativt og utførende ansvar, har myndighet til å disponere oppgavefellesskapets budsjett.

3.5 Regnskap

Normalbudsjettet til oppgavefellskapet er under 5 mill og skal ikke ha eget regnskap i henhold til forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner § 8-4 (https://lovdata.no/forskrift/2019-06-07-714/§8-4)

Inntektene til det kommunale oppgavefelleskapet, og disponering av inntektene, skal inngå i årsbudsjett og årsregnskap til kontorkommunen. Regnskapet skal føres av Porsgrunn kommune som kontorkommune i samsvar med gjeldene krav (Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv §8-4) og den Den økonomiske rammen for KOM skal i årsbudsjettet føres som egen bevilgning i bevilgningsoversiktene (etter *§ 5-4 andre ledd og § 5-5 andre ledd*). Regnskapet føres slik at det er mulig å skille ut hvilken del av Porsgrunn kommune sitt regnskap som gjelder Klima- og miljøberedskapen i Telemark. Grenland brann og redning IKS skal belaste oppgavefellskapet for driftskostnader i henhold til tjenesteytingsavtale mellom GBR og Porsgrunn kommune.
Eventuelt overskudd på drift overføres bundet driftsfond. Fondet skal tillegges renter årlig. Rentesatsen som benyttes skal være gjennomsnittlig innskuddsrente i Porsgrunn kommune sitt kontosystem for det aktuelle året.

3.6 Materielle eiendeler

Materiell og utstyr som er anskaffet gjennom bevilgning over de årlige budsjettene i oppgavefellesskapet disponeres av oppgavefellesskapet og skal balanseføres i Porsgrunn kommunes regnskap. Det samme gjelder materiell og utstyr som er anskaffet under aksjoner ledet av Klima- og miljøberedskapen i Telemark.

4. Endring, oppløsning, og uttreden

4.1 Endring av avtalen

De forhold i avtalen som følger av kommuneloven § 19-4 fjerde ledd, kan kun endres etter likelydende vedtak av kommunestyrene i alle deltakerkommunene. Øvrige endringer og oppløsning av samarbeidet kan vedtas av representantskapsmøtet med 2/3 flertall.

Forslag til endringer kan fremmes av en eller flere av deltakerkommunene eller beredskapsstyret i Klima- og miljøberedskapen i Telemark.

4.2 Oppløsning

Klima- og miljøberedskapen i Telemark kan oppløses ved vedtak fattet med 2/3 flertall av representantskapsmøtet. Fra vedtak om oppløsning fattes, fortsetter oppgavefellesskapet i ett år før det avvikles hvis ikke deltageren enes om kortere tid.

Når Klima- og miljøberedskapen i Telemark er besluttet oppløst, sørger Beredskapsstyret for at det blir satt opp en balanse med henblikk på avvikling. Alt fellesutstyr skal takseres av to takstkyndige som Beredskapsstyret oppnevner. Fellesutstyret skal selges til markedspris.

Klima- og miljøberedskapen i Telemark sine netto midler ved avvikling fordeles til den enkelte deltakerkommune i forhold eierandel ved tidspunkt for uttreden

Alle deltakerkommunene i Klima- og miljøberedskapen i Telemark fortsetter å ha økonomisk ansvar for sin eierandel av de forpliktelsene oppgavefellesskapet har på det tidspunktet Klima- og miljøberedskapen i Telemark avvikles.
Ansvaret for Klima- og miljøberedskapen i Telemark sitt arkiv overføres i sin helhet til Porsgrunn kommune.

4.3 Uttreden

Klima- og miljøberedskapen i Telemark er sammensatt av kommuner i overensstemmelse med forskrift om kommunal beredskap mot akutt forurensning § 7 første ledd som angitt i forskriftens vedlegg 1.

Ved endringer i den nasjonale oppdelingen i regioner, jf. forskrift om kommunal beredskap mot akutt forurensning § 7 fjerde ledd, kan deltakerkommunene si opp sin del av samarbeidsavtalen med 12 måneders varsel og etter godkjenning av Kystverket. Oppsigelsen skal være skriftlig.

En deltakerkommune som trer ut av oppgavefellesskapet, fortsetter å ha økonomisk ansvar for sin andel av de forpliktelsene Klima- og miljøberedskapen i Telemark har på det tidspunktet deltakerkommunen trer ut.

Den kommunen som trer ut av oppgavefellesskapet har rett til netto andel av sin eierandel i opparbeidede fond ved oppsigelsesfristens utløp

4.4 Tvist

Dersom det oppstår tvist om forståelse av avtalen, skal tvisten søkes løst ved forhandlinger før den eventuelt bringes inn for de ordinære domstolene. Som verneting vedtas Telemark tingrett.

4.5 Ikrafttreden

Denne avtalen trer i kraft når bystyrene/kommunestyrene i alle deltakerkommunene har vedtatt avtalen.